

Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Aanbieding onderzoek: indicatieve kosten-batenanalyse
kansspelen

Datum
23 augustus 2023

Ons kenmerk
4874602

1. Aanleiding

In antwoord op schriftelijke vragen is in april 2022 toegezegd de mogelijkheden van een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) voor kansspelen te verkennen.¹ Om de deze toezegging gestand te doen heeft u het WODC verzocht om een verkenning naar de maatschappelijke kosten en baten te doen. Dat onderzoek is nu afgerond.

2. Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met het verzenden van het onderzoek "Rood-zwart ontward. Verkenning van de maatschappelijke kosten en baten van kansspelen" en bijgaande aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- Het onderzoek geeft de resultaten weer van een verkenning naar de kosten en baten van kansspelen. De onderzoekers hebben getracht de baten en kosten te uit te drukken in euro's waar dat kon. Het indicatieve beeld dat daaruit naar voren komt is dat de baten van alle kansspelmarkten tezamen genomen opwegen tegen de kosten. Een indicatieve kosten-batenanalyse van de wet Kansspelen op afstand (Koa) geeft het beeld dat de invoering van deze wet het positieve saldo vergroot. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat de ingeschatte kosten van kansspelverslaving aanzienlijk zijn.
- Op basis van de beschikbare informatie en de keuzes die de onderzoekers gemaakt hebben bij het wegen van deze informatie, draagt consumentensurplus voor een groot deel bij aan de baten en kansspelverslaving aan de kosten. Het consumentensurplus is hetgeen consumenten meer zouden hebben willen betalen dan de prijs van het product. Die bereidheid zit bijvoorbeeld in de anticipatie om iets te winnen of een goed gevoel dat spelers kunnen hebben omdat ze met hun deelname bijdragen aan de afdrachten aan goede doelen.
- Zoals ook in de aanbiedingsbrief en de eersteweeksmelding te lezen is zijn de uitkomsten van het onderzoek met veel onzekerheden omkleed, omdat de onderzoekers hun schattingen baseren op een groot aantal aannames.

¹ Kamerstukken II, 2021/22, 24557, nr. 195.

4. Toelichting

- Hoewel de onderzoekers in het rapport duidelijk uitleggen welke keuzes zij hebben gemaakt en welke beperkingen er aan het onderzoek kleven, kunnen lezers verschillende beelden hebben bij de uitkomsten.
- In het bijzonder betreft dit:
  - De onderzoekers schatten in dat de kosten van kansspeleroverslaving na opening van de markt voor online kansspelen flink zijn toegenomen ten opzichte van voor de marktopening. Dit beeld is zoals hierboven aangegeven met veel onzekerheden omkleed. De berekeningen gaan uit van een aantal aannames over aantallen spelers en hun risicoprofielen. Het precieze aantal spelers van voor de opening van de markt is niet bekend. Daarnaast is voor de verdeling van spelers per risicoklasse uitgegaan van de verdeling van voor de opening van de online markt. Het is niet gezegd dat deze verdeling op dit moment nog klopt.
  - Aanbieders kunnen zorgen uiten dat niet voldoende rekening is gehouden met de verdeling naar deelmarkten (verschillen in risico's tussen kansspelproducten) en het feit dat onzekerheden en aannames leiden tot de resultaten zoals die in het onderzoek zijn weergegeven.
- In de aanbiedingsbrief wordt uitgebreid ingegaan op de beperkingen en implicaties van het onderzoek.
- Het onderzoek bevestigt tegelijkertijd het belang van monitoring en onderzoek en de beleidsinzet op verslavingspreventie. Dat geeft u dan ook aan in de aanbiedingsbrief.
- Het onderzoek biedt goede aanknopingspunten voor de economische blik op de werking van de wet Koa, van belang voor de evaluatie van deze wet in 2024. U benadrukt in de brief dat bij die evaluatie ook vanuit andere aspecten, zoals maatschappelijke impact en beleidsmatige aspecten, naar de wet moet worden gekeken.
- Ook vanuit methodologisch oogpunt is dit onderzoek interessant voor beleid. Uit eerder onderzoek bleek dat MKBA's of lichtere vormen daarvan soms geschikt zijn om (voorgenomen) beleid op het terrein van justitie en veiligheid te onderzoeken. Op dit moment wordt in opdracht van het WODC een werkwijzer voor MKBA's op het terrein van justitie en veiligheid opgesteld.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
Aanpak
Criminaliteitsfenomenen

Datum
23 augustus 2023

Ons kenmerk
4874602

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.